

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ
(ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ НА БАЗАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ**

м. Кам'янець-Подільський, 2013 р.

Найвищі цінності суспільства — це життя і здоров'я людей. Проте з кожним роком зростає кількість чинників, які негативно впливають на безпеку життєдіяльності. Лиху краще запобігти, ніж боротися з його наслідками. Тому 14 жовтня 1992 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про охорону праці», який має велике соціально-економічне значення, оскільки торкається життєвих інтересів багатьох мільйонів громадян України. Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення конституційного права громадян на охорону життя і здоров'я під час навчання й трудової діяльності, регулює відносини із власником і працівником із питань безпеки, гігієни праці, а також встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні. 01 червня 2010 року за № 521 було затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах».

Поняття «Охорона праці» визначено в статті 1 Закону України «Про охорону праці». Охорона праці - це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. Основною метою охорони праці є створення на кожному робочому місці безпечних умов експлуатації обладнання, зменшення чи повна нейтралізація дії шкідливих та небезпечних виробничих чинників на організм людини; як наслідок, зниження виробничого та дитячого травматизму, професійних захворювань.

У зв'язку з тим, що учні на уроках фізкультури займаються в спортивних і гімнастичних залах, спортмайданчиках, виконують різні гімнастичні вправи, вчителів фізкультури необхідно звертати увагу на знання та дотримання учнями вимог техніки безпеки, виробничої санітарії, гігієни праці та протипожежної безпеки, а також навчити учнів надавати необхідну першу медичну допомогу потерпілому при різних видах травм. Особиста безпека учня залежить від нього самого, а тому кожен учень повинен добре знати і суворо дотримуватись вимог і правил з техніки безпеки.

Правила техніки безпеки тісно пов'язані з правилами виробничої санітарії та гігієни праці, дотримання яких забезпечує підвищення працездатності працюючих, запобігання різним захворюванням, зменшує дитячий та виробничий травматизм.

Тому знання правил техніки безпеки, виробничої санітарії, гігієни праці електро- та пожежної безпеки необхідні вчителеві не тільки для повноцінного проведення занять, позакласних, позашкільних заходів, а й для того, щоб створити своїм учням такі умови для навчання і занять фізичними вправами, за яких виключалися б будь-які випадки травматизму.

Проблема дитячого травматизму - це одна з найбільших проблем сьогодення, а тому до неї спрямована увага органів здоров'я, освіти, всіх владних структур, причетних до навчання та виховання дітей. Незважаючи на те, що профілактиці дитячого травматизму приділяється значна увага, питома його вага запишається високою.

Значний відсоток дитячих травм припадає на травми, отримані ними під час занять на уроках фізичної культури.

Основними причинами таких травм є:

1. Незадовільний стан спортивних залів, використання пошкодженого спортивного обладнання, невідповідність розмірів спортивного обладнання для

учнів. У більшості шкіл розміри спортивного залу, їхнє планування, освітлення не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам; спортивні зали не обладнані спортивним інвентарем, який відповідав би віковим особливостям дітей. Наприклад, гімнастичний канат для лазіння - одного стандартного розміру, що призводить до падіння, а отже, і до травм. Навчальна програма з фізичної культури насичена значною кількістю акробатичних вправ, а спеціальних акробатичних доріжок, які забезпечують безпеку виконання вправ, у школах немає. Таким чином, невідповідність спортивного обладнання з інвентарем під час виконання вправ призводить до тяжких травм.

2. Перевантаження спортивних приміщень під час занять фізичною культурою. Одночасне проведення уроків фізичної культури з двома, трьома класами в одному спортивному залі призводить до зниження дисципліни, рівня якості уроку, послаблення уваги учнів і в кінцевому результаті - до травматизму учнів.

3. Порушення організації методики проведення уроку. Відомо, що урок фізичної культури учнів - це пов'язані між собою підготовча, основна та заключна частини. Так, підготовча частина уроку передбачає організацію учнів, осмислення ними тих завдань, які необхідно буде виконати на уроці, підготовку організму до основної навчальної діяльності. Проте у більшості випадків урок починається із запізненням (багато часу витрачають на переодягання, шиккування, рапорт, перекличку), а тому завдання підготовчої частини не виконуються. Внаслідок цього, різні системи організму, зокрема, м'язова система, не готові до виконання вправ у основній частині уроку, а це пов'язано зі збільшенням ризику їхнього травмування.

4. Недостатнє страхування під час виконання вправ. У багатьох випадках учителі не володіють методикою страхування, не знають, в який момент необхідно допомогти виконати вправу та правильно приземлитися. Травми можуть траплятися і через безвідповідальне ставлення вчителя до страхування, коли він вважає, що учень зуміє виконати цю вправу самостійно, не розуміючи складності вправи, підготовленості учня, невідповідності приладів та ін.

5. Недостатній медичний контроль за учнями, а також за місцями проведення уроків та занять фізичною культурою. У зв'язку з тим, що лікарі не мають змоги щоденно бути у школі, знижуються контроль за санітарно-гігієнічним станом приміщень, майданчиків, контроль за впливом фізичних вправ на організм дитини. Крім перерахованих причин, які провокують травматизм на уроках фізичної культури, необхідно враховувати також обставини, які призводять до отримання травм школярами:

а) недостатня фізична та технічна підготовка учнів до виконання шкільної програми з фізичної культури.

Навчальна програма з фізичної культури постійно змінюється, зростають вимоги до учнів, а уроків залишається всього два. Тому, не маючи необхідних фізичних сил, навичок, діти не можуть виконати вправи шкільної програми, що призводить до травматизму;

б) недостатня наступність програмового матеріалу. Діючі програми з фізичної культури недосконалі своєю наступністю. Наприклад, зміст програми для учнів I-IV класів передбачає лише вправи основної гімнастики та рухливих ігор, що не забезпечує достатнього розвитку рухових, спеціальних навичок, необхідних для них у старших класах;

в) недостатня кваліфікація вчителів. У багатьох школах уроки фізичної культури в молодших класах проводять учителі, які не мають спеціальної підготовки (кваліфікації). Відомі випадки недостатньої кваліфікації вчителів фізичної культури, несвоєчасного та неправильного страхування учнів під час виконання фізичних вправ.

г) незадовільна дисципліна учнів на уроці фізичної культури.

Необхідно зазначити, що перераховані чинники, які сприяють травматизму дітей, належать до групи організаційно-методичного порядку, а тому правильно розроблений комплекс заходів матиме позитивні результати щодо зниження травмування дітей на уроках фізичної культури.

Основою організаційних та методичних заходів профілактики дитячого травматизму на уроках фізичної культури є:

1. Чіткий облік травмувань.

2. З метою профілактики травм необхідно у школах проводити роз'яснювальну роботу щодо попередження травматизму, здійснювати аналіз кожного випадку отриманої травми та виробити заходи щодо їх запобігання.

3. Директорам шкіл необхідно зобов'язати вчителів фізичної культури дотримуватися наступності в навчанні, збільшенні фізичного навантаження на уроці, забезпечити контроль за учнями на уроці, особливо недостатньо підготовленими. Урок фізичної культури повинен проводити лише спеціаліст, який зобов'язаний вимагати від учнів максимальної дисципліни на уроці, здійснювати педагогічний контроль за поведінкою та станом учнів під час занять, звертати увагу на реакцію дітей при різних навантаженнях, виконувати правила страхування, навчати страхуванню та самострахуванню дітей.

4. З метою профілактики травматизму спортивні зали, майданчики, інвентар та обладнання повинні відповідати віковій дітей.

5. Шкільна програма з фізичної культури повинна враховувати наступність у вивченні програмового матеріалу.

6. Здійснювати чіткий медичний контроль за санітарно-гігієнічним станом місць проведення занять з фізичної культури, вчасно проводити медичний огляд школярів та визначати їхню медичну групу, здійснювати контроль за проведенням занять з дітьми, зарахованими до спеціальної медичної групи.

7. Для уникнення випадків травматизму вчителям фізичної культури необхідно:

- тримати у справності спортивне обладнання та інвентар;
- вимагати від учнів відповідної спортивної форми;
- у місцях занять вивісити правила техніки безпеки;
- не порушувати структури уроку.

Виконання зазначених вище заходів профілактики травматизму сприятиме зниженню дитячого травматизму на уроках фізичної культури.

Уклав матеріали керівник практики факультету, старший викладач кафедри ТіМФВЗЛ Бесарабчук Геннадій Володимирович.

Погоджено :

Начальник відділу ОП

Занарчук Г.М.

Погоджено :

Юрист

Мельник В.О.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Ректор Копилов С.А.

підпис
“ ____ ” _____ 2013 р.

І Н С Т Р У К Ц І Я
з охорони праці студента-практиканта під час проведення занять з
фізичної культури

м. Кам'янець – Подільський, 2013 р.

1. Загальні положення

Ця інструкція розроблена на підставі тарифно-кваліфікаційної характеристики вчителя фізичної культури, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 31.08.1995 р. № 463/1268 за погодженням з Міністерством праці та Міністерством юстиції України, положенням про медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням учнів в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого МОН України за № 518/674 від 20.07.2009 р. та наказу МОН України № 521 від 01.06.2010 р., про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах.

У своїй діяльності студент-практикант як і вчитель фізичної культури керується Конституцією України і законами України, указами Президента України, рішеннями кабінету Міністрів України, органів управління освіти всіх рівнів з питань освіти і виховання учнів, правилами і нормами охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту, Статутом школи (правилами внутрішнього розпорядку, наказами і розпорядженнями директора школи, посадовою інструкцією), договором, дотримується у роботі Конвенції про права дитини, положенням про медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням учнів в загальноосвітніх навчальних закладах та Правилами безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах.

2. Завдання та обов'язки

- 2.1. Визначити завдання і зміст занять з урахуванням віку, підготовленості, індивідуальних, психофізичних особливостей учнів.
- 2.2. Надавати допомогу учням в оволодінні навичками і технікою виконання вправ.
- 2.3. Забезпечувати повну безпеку учнів, виконання вимог техніки безпеки під час проведення уроків та фізкультурно-оздоровчих заходів.
- 2.4. Разом із медичними працівниками контролювати стан здоров'я дітей і регулювати їхнє фізичне навантаження.
- 2.5. Проводити консультації для батьків, вихователів груп продовженого дня з методики фізичного виховання дітей і профілактики нещасних випадків.
- 2.6. Проводити позакласну роботу з учнями.
- 2.7. Вести облік успішності і відвідування уроків.
- 2.8. Турбуватися про збереження навчально-матеріальної бази фізичного виховання, обладнання та інвентарю, прийнятого на відповідальне збереження згідно з відповідними документами.
- 2.9. Брати участь у роботі методоб'єднання та внутрішньошкільних змаганнях.
- 2.10. Дотримуватись етичних норм поведінки в школі, побуті, громадських місцях, які відповідають суспільному статусу педагога.
- 2.11. Розміщувати та установлювати спортінвентар відповідно до правил і норм із техніки безпеки та виробничої санітарії.
- 2.12. Систематично проводити інструктажі з учнями з правил безпеки праці під час навчальних занять з обов'язковою реєстрацією в класному журналі та журналі реєстрації інструктажів учнів.
- 2.13. Проводити ретельну перевірку, своєчасне розслідування та облік нещасних випадків, пов'язаних з роботою учнів.
- 2.14. Допускати у визначеному порядку на заняття представників дирекції школи.
- 2.15. Замінювати на уроках тимчасово відсутніх учителів згідно з розпорядженням

заступника директора з навчально-виховної роботи.

- 2.16. Брати участь у роботі педагогічної ради школи і нарадах, які проводяться дирекцією школи.

3. Права.

Студент - практикант має право:

- 3.1. Брати участь в управлінні школою в порядку, передбаченому Статутом загальноосвітньої школи.
- 3.2. Захищати професійну честь та гідність.
- 3.3. Ознайомлюватись зі скаргами та іншими документами, що містять оцінку його діяльності, і давати свої пояснення.
- 3.4. Захищати свої інтереси самостійно або через представника, в тому числі адвокати, у випадку дисциплінарного чи службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.
- 3.5. На конфіденційність дисциплінарного (службового) розслідування за винятком випадків, передбачених законом.
- 3.6. На вільний вибір форм, методів, засобів навчання, методи оцінювання знань учнів.
- 3.7. Давати учням під час занять і перерв обов'язкові розпорядження, які стосуються організації занять і дотримання дисципліни, притягувати учнів до дисциплінарної відповідальності у випадку і в порядку, визначених Статутом і Правилами про нагородження учнів та стягнення.

4. Відповідальність

- 4.1. У встановленому законодавством України порядку студент-практикант несе відповідальність за:
- життя і здоров'я учнів під час навчального процесу;
  - реалізацію в повному обсязі навчальних програм відповідно до навчального плану і розкладу навчального процесу;
  - порушення прав і свобод учня.
- 4.2. За невиконання чи неналежне виконання без поважних причин Статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку школи, законних розпоряджень директора школи та інших нормативних актів, посадових обов'язків, установлених цією інструкцією, студент-практикант несе дисциплінарну відповідальність у порядку, визначеному угодою.
- 4.3. За застосування, в тому числі одноразове, як методу виховання фізичного чи психологічного насильства над учнем, а також скоєння іншого аморального вчинку студент-практикант може бути звільнений з практики.
- 4.4. За спричинення школі чи учасникам освітнього процесу збитків у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків студент-практикант несе матеріальну відповідальність у порядку і в межах, визначених трудовим і цивільним законодавством.

5. Повинен знати

Студент-практикант повинен знати:

- 5.2. Закон України про освіту, інші законодавчі і нормативно-правові акти та документи з питань навчання та виховання, державну мову відповідно до чинного законодавства про мови України. Нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу.
- 5.3. Правила внутрішнього розпорядку школи.
- 5.4. Правила безпечної експлуатації спортобладнання, протипожежної безпеки,

енергобезпеки, надання першої медичної допомоги у разі нещасних випадків.

- 5.5. Правила виробничої санітарії та гігієни праці.
- 5.6. Правила користування засобами пожежогашіння та індивідуального захисту.
- 5.7. Шляхи евакуації учнів на випадок екстремальних ситуацій.
- 5.8. Особливості змісту навчальних програм із фізичної культури.
- 5.9. Норми оцінювання знань, умінь і навичок учнів.
- 5.10. Вимоги до ведення навчальної документації школи.
- 5.11. Основні методи навчання, їхню класифікацію.
- 5.12. Зміст і засоби оптимізації процесу навчання
- 5.13. Психологічні основи диференційованого навчання.
- 5.14. Суть уроку як основної форми процесу навчання і виховання.
- 5.15. Підходи до вибору форм, засобів і методів навчання з урахуванням конкретних умов.
- 5.16. Основи формування системності знань школярів.
- 5.17. Особливості функціонування учнівського колективу як засобу виховання школярів.
- 5.18. Педагогічні основи учнівського самоврядування у школі.
- 5.19. Методику підготовки, проведення й аналізу виховних заходів та роботи з батьками.
- 5.20. Сучасні методики навчання фізичної культури.
- 5.21. Основну і додаткову літературу, програму з фізичної культури.
- 5.22. Форми і методи удосконалення педагогічної майстерності, узагальнення педагогічного досвіду.

6. Кваліфікаційні вимоги

- 6.1. Студент-практикант проводить вступний, цільовий та позаплановий інструктаж учнів з охорони праці під час занять з обов'язковою реєстрацією у «Журналі реєстрації інструктажу учнів» та в класному журналі.
- 6.2. Володіти сучасними формами, методами організації навчально-виховного процесу, забезпечувати результативність та якість своєї праці.
- 6.3. Студент-практикант повинен уважно оглянути місце проведення занять, переконавшись у справності спортобладнання, надійності його установалення і закріплення відповідно до санітарно-гігієнічних вимог до місця проведення занять.
- 6.4. Під час занять студент-практикант повинен навчити учнів безпечних прийомів виконання фізичних вправ і стежити за виконанням учнями заходів безпеки, при цьому суворо дотримуватись принципів доступності й послідовності навчання, у разі необхідності забезпечувати страхування.
- 6.5. За результатами медичних оглядів знати фізичну підготовленість й функціональні можливості кожного учня. Якщо в учня з'являються ознаки втоми або якщо він скаржиться на слабкість чи погане самопочуття, негайно відіслати його до лікаря.

7. Взаємовідносини.

Студент-практикант:

- 7.1. Працює в режимі тижневого навантаження, розкладу уроків, графіка позакласної роботи, затверджених наказом директора школи на початок навчального року.
- 7.2. Проводить уроки згідно з розкладом уроків закріплених класів.
- 7.3. Дотримується правил внутрішнього розпорядку щодо організації робочого

часу і його використання в навчальному закладі, замінює у встановленому порядку тимчасово відсутніх учителів тієї самої спеціальності.

7.4. Систематично обмінюється інформацією з питань, які належать до його компетенції, з вчителями фізичної культури та класними керівниками.

Уклав матеріали керівник практики факультету, старший викладач кафедри ТіМФВЗЛ Бесарабчук Геннадій Володимирович.

Погоджено:

Начальник відділу ОП

Занарчук Г.М.

Погоджено:

Юрист

Мельник В.О.

1. Усі учні зобов'язані пройти медичний огляд.

- 1.1. На підставі даних про стан здоров'я і фізичний розвиток, учнів розподіляють для занять фізичними вправами на медичні групи: а) основну; б) підготовчу; в) спеціальну.
- 1.2. Учні, які не пройшли медичного огляду, до уроків фізичної культури не допускають.
- 1.3. Учні, тимчасово звільнені від занять, зобов'язані бути присутніми на уроках фізичної культури. При цьому допускається залучення їх учителем до підготовки занять. Тимчасове звільнення від занять фізичними вправами допускається з дозволу медичного персоналу школи.
- 1.4. Після перенесення хвороб учнем необхідно взяти дозвіл на відвідування уроків фізичної культури у лікаря.

2. Без дозволу вчителя учням забороняється заходити і перебувати у спортивному залі.

- 2.1. Учні заходять до спортивного залу, виходять на спортивний майданчик у спортивному взутті та спортивній формі, відповідно до пори року і погодних умов. Заходити до спортивного залу у брудному взутті — забороняється.
- 2.2. Після дзвінка на урок по команді вчителя учні шикуються в спортивному залі, на спортмайданчику.
- 2.3. Без дозволу вчителя учням забороняється користуватися спортивним обладнанням та інвентарем.
- 2.4. Учні забороняється виконувати вправи на спортивних знаряддях без присутності і страхування вчителя, а також маючи на собі різного виду прикраси. Не дозволяється приносити речі, які не потрібні на уроці або заважають його проведенню.
- 2.5. Учні зобов'язані берегти шкільне спортивне обладнання та спортінвентар, не псувати його, не смітити, не приносити харчові продукти у спортзал.
- 2.6. Під час виконання вправ на спортивних знаряддях учні зобов'язані бути дисциплінованими, уважними, чітко виконувати вказівки вчителя.
- 2.7. Без команди вчителя не переходити від одного знаряддя до іншого,
- 2.8. Під час виконання вправ потоком необхідно дотримуватися належного інтервалу, не штовхатися, не зупинятися, не ставити підніжок.
- 2.9. Під час проведення занять з метання не дозволяється перебувати в зоні кидка, перетинати цю зону. Не можна повертатися спиною до напряму польоту об'єкта метання. Забороняється виконувати метання без дозволу і відому вчителя.
- 2.10. Під час виконання вправ на спортивних знаряддях необхідно перебувати на безпечній відстані від місця виконання, не заважати один одному, дотримуватись правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
- 2.11. Забороняється користуватися несправним спортивним інвентарем та обладнанням.
- 2.12. Учні повинні вміти правильно виконувати і страхувати один одного під час виконання фізичних вправ та елементів.
- 2.13. Учні зобов'язані підтримувати чистоту та порядок у спортзалі, роздягальнях, на спортмайданчику.

3. Учні зобов'язані попередити вчителя:

- про наявність документів щодо звільнення після хвороби;
- про погане самопочуття;

- про несправність спортивного обладнання;
- про травмування під час уроку.

3.1 У разі отримання травми попередити вчителя, надати медичну допомогу, якщо необхідно - викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103, а у випадку пожежі - викликати пожежну службу за телефоном 101.

3.2 Після закінчення уроку учні прибирають робоче місце, переодягаються й організовано виходять зі спортивного залу.

Уклав матеріали керівник практики факультету, старший викладач кафедри ТiМФВЗЛ Бесарабчук Геннадій Володимирович.

Погоджено:

Начальник відділу ОП

Занарчук Г.М.

Погоджено:

Юрист

Мельник В.О.

Загальні положення

Відповідальний за проведення спортивно-масових заходів (спортивних свят, змагань, конкурсів) дотримується гігієнічних норм і вимог з охорони праці, пожежної та електробезпеки .

Заступник директора і відповідальний за електро- і пожежну безпеку проводять інструктаж із відповідальними за проведення спортивно-масового заходу, черговими вчителями, класними керівниками, класоводами, студентами-практикантами, а ті, в свою чергу, з учнями про заходи пожежної безпеки і правила евакуації дітей з приміщень у разі пожежі та правила поведінки учнів у залі та на спортмайданчику.

У приміщенні основних спортивних споруд (спортивний зал, тренажерний зал, басейн, тир) на видному місці повинні бути вивішені правила поведінки та техніки безпеки, план евакуації учнів на випадок пожежі або стихійного лиха.

На час проведення спортивно-масових заходів необхідно обов'язково організувати чергування членів добровільно-пожежної дружини закладу, а приміщення забезпечити необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння. Використовувати засоби пожежогасіння для господарських та інших потреб, не пов'язаних із пожежогасінням, категорично заборонено.

Приміщення, в яких проводяться спортивно-масові заходи, повинні мати не менш як два виходи назовні. Відстань від найвіддаленішої точки підлоги до дверей евакуаційного виходу не повинна перевищувати 27м. Двері, призначені для евакуації, повинні відчинятися у напрямку виходу з приміщення. Спортивне обладнання майданчиків повинно бути надійно закріплене і відповідати вимогам безпеки.

Кількість місць у спортивному залі під час проведення спортивно-масових заходів та змагань треба встановлювати з розрахунку 0,7-1м на одного учня. Заповнювати зал понад установлену норму забороняється. Забороняється проводити спортивно-масові заходи та змагання у приміщеннях, на спортивних майданчиках, які не відповідають цим нормам. Коридори, проходи і виходи з будівель, призначених для евакуації людей, повинні бути вільними. Двері з приміщень під час проведення спортивно-масових заходів забороняється замикати на замок або запори, які важко відмикаються.

Біля кожних дверей повинен невідлучно перебувати черговий з числа педагогів або учнів старших класів.

Вимоги безпеки перед початком проведення спортивно-масових заходів

Відповідальний за проведення спортивно-масових заходів перед початком їхнього проведення повинен ретельно оглянути спортивні майданчики, приміщення, запасні виходи, особисто переконатись в їхній повній готовності на випадок пожежі та в забезпеченні приміщення первинними засобами пожежогасіння, перевірити справність електроапаратури, задіяної на масових заходах, надійності спортивного обладнання.

Вимоги безпеки під час проведення спортивно-масових заходів

Під час проведення спортивно-масових заходів із учнями повинні невідлучно перебувати класний керівник чи класовод. Вони зобов'язані стежити за точним виконанням заходів безпеки під час проведення заходів. Необхідна також обов'язкова присутність медичного працівника для надання у разі потреби першої медичної допомоги.

Вимоги безпеки після закінчення спортивно-масових заходів

Відімкнути від електромережі електроапаратуру, класоводи і класні керівники організовано виводять школярів із приміщень. Вимкнуті освітлення і замкнуті приміщення на ключ.

Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

У разі пожежі керівник заходу зобов'язаний:

- а) негайно повідомити про пожежу у найближчу пожежну частину за телефоном 101, дати сигнал тривоги для місцевої добровільної пожежної частини;
- б) вжити всіх можливих заходів щодо евакуації дітей з приміщень (дітей молодшого віку евакуювати в першу чергу). Евакуацію дітей треба починати із приміщень, де виникла пожежа, а також із приміщень, яким загрожує небезпека її поширення;
- в) направити евакуйованих дітей у безпечне місце (будівлю);
- г) негайно почати гасити пожежу своїми силами й наявними в установі засобами пожежогасіння;
- д) для зустрічі викликаної пожежної частини або дружини треба виділити особу, яка повинна чітко проінформувати начальника частини (дружини), що прибула, про те, чи всі діти евакуйовані з будівлі, яка горить або задимлена, і в яких приміщеннях ще є люди.

У разі необхідності надати першу медичну допомогу потерпілим і викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103.

Уклав матеріали керівник практики факультету, старший викладач кафедри ТіМФВЗЛ Бесарабчук Геннадій Володимирович.

Погоджено:

Начальник відділу ОП

Занарчук Г.М.

Погоджено:

Юрист

Мельник В.О.